

להפלות ולהפיל

נלמד מהו שוויון ערך האדם ונבחן כיצד הוא מתקיים או לא בחברה בישראל

חלק א'

מטרה: נדבר על הדמיון והשוני בין קבוצות בחברה הישראלית

שמש אסוציאציות – מתחילים בלכתוב על הלוח את המילה ישראלי, מסביבה נצייר עיגול וקווים שיוצאים ממנה ונבקש מהחניכים להגיד את כל הדברים שבעיניהם זה אומר להיות ישראלי (שפה, תרבות, אוכל, השכלה, הכל...)
נשאיר את זה הלוח ונשתמש בזה בשלב מאוחר יותר

קבוצות בחברה הישראלית – כעת נחלק לחניכים פתקים ריקים וטושים ונבקש מהם לכתוב שמות של קבוצות שונות בחברה הישראלית.
אחרי שהם כתבו כמות יפה של פתקים (15 לפחות), בקשו מהחניכים לחלק את הפתקים למספר קטגוריות לפי דברים שדומים.

דיון:

- איזה דברים דומים בין כל הקבוצות השונות שכתבתם? (אפשר להיעזר בשמש אסוציאציות מהתחלה)
- איזה דברים הם ייחודיים ושונים בין הקבוצות השונות?
- החברה הישראלית מורכבת מפסיפס של תרבויות, זהויות, ארצות מוצא, שפות, אמונות דתיות – לדעתכם זה דבר חיובי?
- מה האתגר שזה מביא?

למדריכה – כפי שנאמר בהתחלה, מטרתו העיקרית של חלק זה היא לחדד עבור החניכים את ההבנה שהחברה הישראלית היא מגוונת מאוד. פחות משנה כרגע מה העמדה שלהם על זה – אם זה חיובי או שלילי, ובכל זאת, אמרו את דעתכם על נושא זה.

חלק ב'

מטרה: נבין את המושג אפליה ואת הביטויים של מושג זה בחברה הישראלית
הגדרה לאפליה – מחקו את הלוח וכתבו עליו את המילה אפליה ונסו ביחד עם החניכים להגדיר אפליה.

הגדרה מהאינטרנט - הבדלה בין קבוצות חברתיות שונות, קטגוריות חברתיות או פרטים שונים, הבדלה המעניקה לקבוצה, קטגוריה או פרט מסוימים יתרונות או חסרונות יחסיים בהתייחסות אליהם, מבלי שתהיה הצדקה עניינית לכך.
שאלו את החניכים – איך לדעתכם אפליה באה לידי ביטוי ביום-יום? איך היא מורגשת?

סליחה על השאלה יוצאי אתיופיה – נראה יחד עם החניכים את הסרטון הבא, החל מהדקה 10:00 ועד שמרגישים מיצוי (רצוי לראות לפחות 7 או 8 דקות)

<https://www.youtube.com/watch?v=9oOh4lNTuqM>

דיון:

- איזה תחושות מתארים המשתתפים בסרטון?
- לדעתכם מה שראינו זה אפליה? גזענות זה אפליה? במה היא באה לידי ביטוי?
- איזה עוד ביטויים של אפליה אתם מכירים?

חלק ג'

מטרה: היכרות עם המושג שוויון ערך האדם והקשר בינו לבין אפליה

שוויון ערך האדם - מחקו את הלוח וכתבו עליו את המושג שוויון ערך האדם ונסו יחד עם החניכים להגדיר את המושג.

אמרו לחניכים – בחלק הראשון של הפעולה ראינו שיש המון שונות בחברה הישראלית, היא מורכבת מקבוצות שונות, זהויות שונות ואנשים שהם שונים. המושג שוויון ערך האדם מתייחס לזה שכל אחד הוא שונה מחברו ועקב כך הערך של כולנו הוא שווה. כפי שראינו – בחברה יש הרבה אפליה וגזענות, בכל מקום אליו נלך וכל מקום שנרצה לבחון.

דיון:

- מה הקשר בין שוויון ערך האדם לאפליה?
- שוויון ערך האדם זה "ערך" – משהו שאנחנו מאמינים בו ושואפים אליו, זה משהו שאתם שואפים אליו? מאמינים בו?
- למה כן? למה לא?
- אם נחזק את שוויון ערך האדם בחברה לדעתכם היא תהיה מקום טוב יותר או לא?
- יש לנו אחריות על זה?

שורה תחתונה

בחברה הישראלית כמו בכל חברה קיימת אפליה של אוכלוסיות שונות. האפליה מפריעה ליצירת שוויון הזדמנויות בין האנשים. בכל מקום שנהיה נוכל לזהות אפליה שקיימת ולבדוק איפה אנחנו עומדים מולה, האם אנחנו משתפים איתה פעולה? אם כן, נשאל את עצמנו למה? האם שמנו לב לכך? אם לא, נבדוק איך נוכל לשנות אותה.

